

القدس
العزيز

Arterial blood gases (ABG) interpretation

By Keyvan Abbasi

Nov 2016

فهرست مطالب

- مراحل گرفتن نمونه خون شریانی
- تفسیر گاز خون شریانی
- معرفی چهار اختلال اصلی گازهای خون شریانی و درمان های رایج آنها

گرفتن نمونه خون شریانی

- تست آلن
- نحوه نمونه گیری (هیپارینه کردن سرنگ، نوع سرنگ، زاویه ورود، پوزیشن دست و ...)
- مراقبت های بعد از نمونه گیری

PH: 7.35-7.45

منفی لگاریتم غلظت یون هیدروژن فون ← با غلظت واقعی یون هیدروژن نسبت معکوس دارد. بنابراین اگر غلظت یون هیدروژن کاهش یابد، PH افزایش می یابد و بالعکس.

PCO₂: 35-45

- نشانگر میزان فشار جزئی CO₂ در خون است.
- مقدار آن عمدتاً تحت تنظیم ریه ها است.
- با PH رابطه عکس دارد.
- PCO₂ خون و مایع مغزی نخاعی، محرک اصلی مرکز تنفسی مغز است؛ افزایش آن موجب تحریک تنفس می شود (استثنا؟؟؟)
- گشاد کننده عروقی است؛ اثر روی مغز و ریه

HCO₃: 22-26

- تحت تنظیم کلیه ها است.
- با PH نسبت مستقیم دارد.

توجه!

- افتراق نمونه شریانی و وریدی
- جبران اسیدوز با آلکالوز
- جبران تنفسی با متابولیک
- در حالتی که PH نرمال می باشد، یا افتلالی وجود ندارد، یا افتلالات اسید و باز میکس وجود دارد.

انواع اختلالات اسید و باز

		PH	PaCO ₂	HCO ₃	درمان	
انواع اختلالات اسید و باز	آلکالوز	تنفسی	حاد (جبران نشده)	> 7.45	< 35	Normal
			جبران نسبی	> 7.45	< 35	< 22
			جبران شده	Normal	< 35	< 22
	متابولیک	تنفسی	حاد (جبران نشده)	> 7.45	Normal	> 26
			جبران نسبی	> 7.45	> 45	> 26
			جبران شده	Normal	> 45	> 26
اسیدوز	تنفسی	حاد (جبران نشده)	< 7.35	> 45	Normal	
			جبران نسبی	< 7.35	> 45	> 26
			جبران شده	Normal	> 45	> 26
	متابولیک	حاد (جبران نشده)	< 7.35	Normal	< 22	
			جبران نسبی	< 7.35	< 35	< 22
			جبران شده	Normal	< 35	< 22

اسیدوز تنفسی

علت: کاهش تهویه به دلیل:

- بیماری های مزمن یا حاد تنفسی (احتباس CO_2)
- نارسایی گردش خون
- اختلال در پرفیوژن آلوئولی
- کاهش فعالیت مرکز تنفس
- اختلال عصبی عضلانی (مانند میاستنی گراو)
- کاهش تهویه مکانیکی

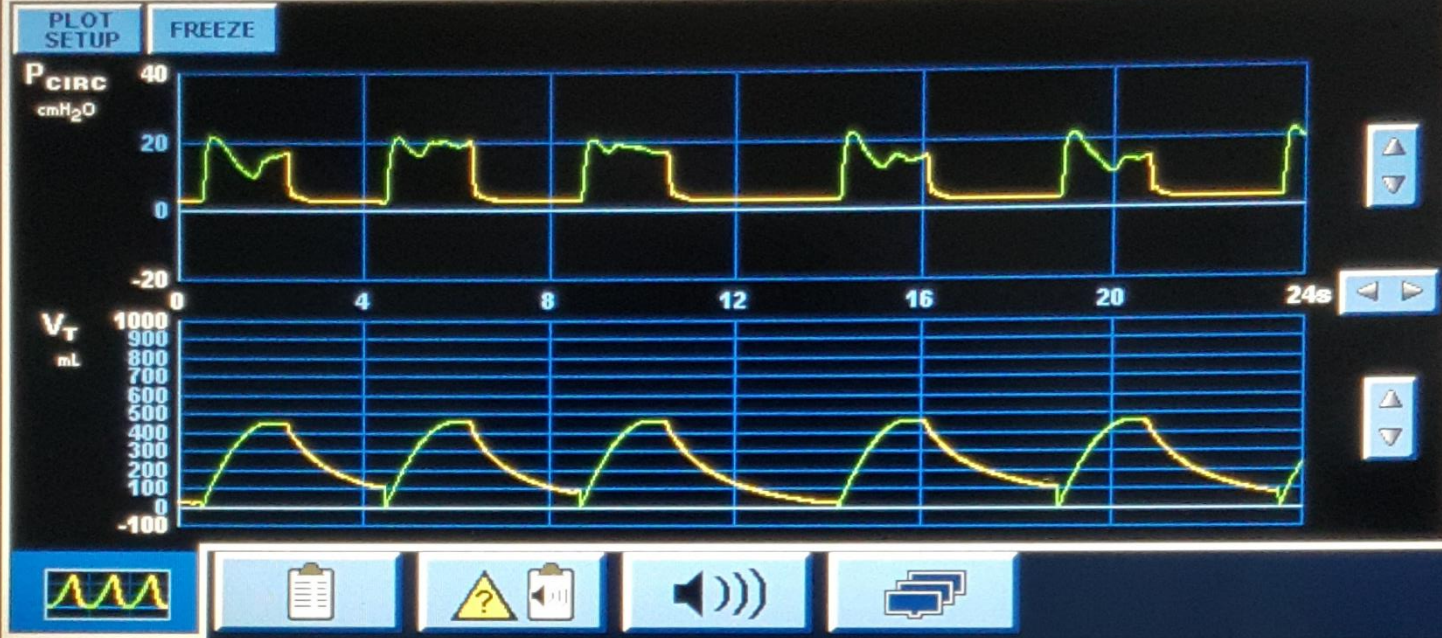
نکته:

CO₂ و یون های هیدروژن سبب اتساع عروق مغزی شده و بدین ترتیب جریان خون مغزی افزایش می یابد که می تواند موجب ادم مغزی و سرکوب عملکرد سیستم عصبی مرکزی شود. در این مرحله سردرد، گیجی، لتارژی، تهوع و استفراغ مشاهده می شود.

اولین اقدام در درمان اسیدوز تنفسی، اصلاح تنفس است، در حالی که در درمان آلکالوز تنفسی، رفع علت زمینه ای است.

A**P_{PEAK}**
22**P_{MEAN}**
8.6**PEEP**
2.9**I:E**
1:1.5**f_{TOT}**
13**V_{TE}**
448**V_{E TOT}**
5.75 Circuit Type: Adult
Humidification Type: HME

03:49 10/25/2016

SIMV	VC		PS	V-TRIG	50 kg
f 12 $\frac{1}{\text{min}}$	V_T 550 mL	V_{MAX} 45 $\frac{\text{L}}{\text{min}}$	P_{SUPP} 12 $\frac{\text{cm}}{\text{H}_2\text{O}}$	V_{SENS} 2.5 $\frac{\text{L}}{\text{min}}$	O₂ 40 %
P 50 %	T_{PL} 0.5 s	RAMP		E_{SENS} 30 %	PEEP 3.0 $\frac{\text{cm}}{\text{H}_2\text{O}}$

آلکالوز تنفسی

علت: افزایش تهویه به دلیل:

- حالات اضطرابی
- افزایش فعالیت سیستم تنفسی و تعداد تنفس
- تب شدید
- کاهش اکسیژن خون شریانی (مانند صعود به ارتفاعات، ففگی و ...)
- درد شدید
- افزایش تهویه مکانیکی

اسیدوز متابولیک

علت:

- افزایش تولید اسید به دلیل دیابت ملیتوس کنترل نشده، الکلیسم و ...
  - افزایش استفاده از مواد حاوی اسید مانند آسپرین
  - کاهش دفع اسید از طریق ادرار در بیماری های کلیوی، دهیدراتاسیون، شوک و هیپرکالمی
  - معرومیت از منابع بی کربنات به علت اسهال و یا استفاده از دیاموکس
- اولین علامت اسیدوز متابولیک هایپروتتیلیاسیون است.**

بی‌کربنات سدیم

* درمان اسیدوز متابولیک شدید ناشی از علل مختلف (نظیر ایست قلبی، شوک، کتواسیدوز دیابتی، دهیدراتاسیون شدید)

○ بزرگسالان: به طور کلی pH زیر ۷/۲۰ به علت خطر آریتمی و کلاپس قلبی - عروقی، بهتر است با بی‌کربنات سدیم تحت درمان قرار گیرد تا pH به حد ۷/۲۰-۷/۲۵ برسد. در صورتی که بیمار ABG شده باشد با استفاده از فرمول زیر دوز لازم بی‌کربنات محاسبه شده و یک جا IV تزریق می‌شود:

$$0.5(\text{L/kg}) \times (\text{kg}) \text{ body weight} \times \text{base deficit (meq/L)} = \text{Bicarbonate dose (meq)}$$

غلظت ۲/۵ درصد و ۸/۴ درصد

آلکالوز متابولیک

علت:

- کاهش غیرطبیعی اسید بدن به دلیل استفراغ، ساکشن ترشحات معده، استفاده از دیورتیک ها، هیپوکالمی
- دریافت بیش از اندازه مواد قلیایی مانند بی کربنات سدیم

شایع ترین عوارض آلکالوز متابولیک

- تظاهرات **نورولوژیکی** (شامل کاهش سطح هوشیاری، تشنج و اسپاسم کارپوپدال)؛ اغلب با آلکالوز تنفسی همراه هستند
- هیپووتتیلوسیون (در صورت بیکربنات حدود ۱۳۰)
- آلکالمی شدید می تواند باعث انقباض منتشر عروق، کاهش **قدرت انقباضی** میوکارد و افت **برون ده قلب** شود (از طریق کاهش کلسیم یونیزه در سرم)

ABG Results - Measured at 37°C

pH	7.072		
pCO ₂	39.8	mmHg	
pO ₂	65.5	mmHg	
SO ₂ %			UC
Hct	34	%	
Na ⁺	138.6	mmol/L	
K ⁺	4.29	mmol/L	
Glu		mg/dL	UC

ABG Results - Calculated

BE _{ecf}	-18.6	mmol/L
BE _b	-16.9	mmol/L
SBC	11.6	mmol/L
HCO ₃ ⁻	11.7	mmol/L
TCO ₂	12.9	mmol/L
SO ₂ %	82.9	

ABG Results - Measured at 37°C

pH	7.451		
pCO ₂	36.3	mmHg	
pO ₂	97.7	mmHg	
SO ₂ %			UC
Hct	34	%	
Na ⁺	150.4	mmol/L	
K ⁺	2.41	mmol/L	
Glu		mg/dL	UC

ABG Results - Calculated

BE _{ecf}	1.3	mmol/L
BE _b	2.2	mmol/L
SBC	26.4	mmol/L
HCO ₃ ⁻	25.5	mmol/L
TCO ₂	26.6	mmol/L
SO ₂ %	97.9	

ABG Results - Measured at 37°C

pH	7.472		
pCO ₂	40.8	mmHg	
pO ₂	98.1	mmHg	
SO ₂ %			UC
Hct	28	%	
Na ⁺	141.2	mmol/L	
K ⁺	3.08	mmol/L	
Glu		mg/dL	UC

ABG Results - Calculated

BE _{ecf}	6.2	mmol/L
BE _b	6.6	mmol/L
SBC	30.4	mmol/L
HCO ₃ ⁻	30.1	mmol/L
TCO ₂	31.3	mmol/L
SO ₂ %	98.0	

ABG Results - Measured at 37°C

pH	7.502		
pCO ₂	100.5	mmHg	
pO ₂	88.1	mmHg	
SO ₂ %			UC
Hct	16	%	
Na ⁺	147.3	mmol/L	
K ⁺	2.89	mmol/L	
Glu		mg/dL	UC

ABG Results - Calculated

BE _{ecf}	56.1	mmol/L
BE _b	52.7	mmol/L
SBC	85.5	mmol/L
HCO ₃ ⁻	79.5	mmol/L
TCO ₂	82.6	mmol/L
SO ₂ %	96.3	

با سس
و

